

په‌ياميكي كراوه: بۆ بهر دهست په‌رله‌ماتاره ئيسلاميه‌كاني كوردستان ... مير هۆشه‌ند

پاش ئه‌وه‌ی له ساڵی 1992 په‌رله‌مانی كوردستان به‌هه‌ر جۆریك بوو كه‌وته سه‌ر راسه، سه‌ر راسه‌ی ده‌وام كردن و كۆبونه‌وه نه‌ك شتیكیتر، ئه‌و په‌رله‌مانه‌ی كه‌ هه‌رگیز نه‌یتوانی به‌ردیك بخاته سه‌ر به‌رد و خزمه‌تیك بكات به‌ میله‌تی كورد، په‌رله‌مانیك كه‌ نه‌یتوانی هه‌رگیز به‌ر به‌ست بی‌ت له درێژه پیدانی شه‌ری ناوخوا و كورد قران، به‌لكو زۆربه‌ی په‌رله‌منتاره به‌ر یژه‌كاني ئه‌و ئه‌نجومه‌نه سه‌ر كرده‌یه‌تی شه‌ر و شاسواری به‌ره‌كاني كورد كوشتن بوون، ئه‌و به‌ر یژه‌انه‌ی كه‌ ته‌نها له كاتی ده‌سه‌ل‌ب‌رینه‌كاندا به‌ خوا ده‌هاتن، و زۆربه‌ی كاته‌كان ئه‌ هۆله‌ گه‌وره و گرانه له نیوه كه‌متری كورسیه‌كاني پر ده‌كرانه‌وه، و جار جاریش پله‌ی به‌رزی میداقيه‌تی په‌رله‌مان و رای جه‌ماوه‌ر وای ده‌كرد له مه‌یدانی حه‌یوانان كۆبیته‌وه.

به‌لێ ئه‌و پیره په‌رله‌مانه ئه‌و مۆزه‌خانه زنده‌وه به‌و شیوه رای كیشا و پاش ئه‌وه‌ی كرایه هۆكار و شه‌رعیه‌ت بۆ ده‌ست به‌سه‌را گرتنی ده‌سه‌لات و داها‌ت و ده‌رامه‌تی ئه‌م میله‌ته به‌سته‌زمانه، و به‌سه‌ر بردنی رۆژانیکی ره‌شی نه‌داری له سایه‌ی ئه‌و ده‌سه‌لاته ناعه‌داله‌ته‌ی هه‌ر یما، هه‌ر یماك كه‌ بووبه مه‌یدانی غارغارین و له‌شكر كیشی سوپا‌كاني دراوسی، پاش هه‌موویان بال‌اخانه‌ی په‌رله‌مان درایه به‌ر تۆپی تۆپه موباره‌كه‌كاني سه‌ر وکی فه‌رمانده و ئه‌و ئالایه‌ی كه‌ ئیسته پیاو نییه له هه‌ولێردا هه‌لی كات به‌ سه‌ر سه‌ریه‌وه ده‌شه‌كایه‌وه.

به‌لێ پاش چوارده ساڵ له داگیر کاری كوردی ئه‌و بال‌اخانه‌یه و له ژیر فشاری حكومه‌تی ناوه‌ند و له‌به‌ر پاراستنی سومعه ساواكه‌مان له ناوه‌نده نیوه ده‌وله‌تیه‌كاندا، واده‌ی هه‌لب‌ژاردن ها‌ته‌وه و به‌ ناچاری یه‌كیتی و پارته‌ی رازی بوون به‌ هه‌لب‌ژاردن بۆ دووباره وه‌ر گرتنه‌وه‌ی شه‌رعیه‌ت له قورگی میله‌ته بی‌ زاگیره‌كه‌ی كوردستان كه‌ هه‌رگیز دوینی له بیر نه‌بوه و هه‌رگیزیش ماوه‌ی ئه‌وه‌ی ناده‌ن بیر لێكاته‌وه، یان بتوانن ده‌رسیك له نه‌هامكه‌تیه‌كاني رابردوو وه‌رگرن بۆ دۆزینه‌وه‌ی ریگه چاره‌ی نه‌هامه‌تیه‌كان.

ئه‌م جاره‌یان په‌رله‌مانه‌كه‌مان پانزه په‌رله‌مانتری ئیسلامی و چه‌ند كه‌سیکی تریشی تیدایه، و ته‌نها عه‌لمانیه زله‌یژه‌كان نین بۆ خویان تار تارینی تیدا بکه‌ن و به‌ كه‌یفی خویان ببیه‌ن و بیخۆن، به‌لام ئه‌وه‌ی كه‌ له‌م رۆژانه‌دا به‌ر گوپی بیسه‌ر و به‌ر چاوی ببیه‌ن و خوینه‌ر ده‌كه‌وئ ده‌رخستنی رووی راسته‌قینه‌ی بیر و هۆشی عه‌لمانیه‌تی كوردییه كه‌ ده‌یانه‌وئ له نوسیه‌نه‌وه‌ی دستور و یاسای بنه‌ره‌تی كوردستاندا به‌ هه‌موو شیوه‌یه‌ك باس له ئایین و ناسنامه‌ی ئه‌م میله‌ته نه‌كه‌ن و وه‌ك بلێی بی‌ ناسنامه‌یه و پێویستی به‌ ئایین نییه له دستوردا وه‌ك هه‌موو میله‌تانی جیهان دیاری بكریت.

باشه ئه‌ی ئیسلامیه‌كاني په‌رله‌مان و چه‌ندان زانا و كه‌سایه‌تییه‌ی كه‌ له لیستی پارته‌ی و یه‌كیتیدا هه‌ن ده‌بی تا كه‌ی بیده‌نگ بن له‌م هه‌موو بی‌ شه‌رمی و بی‌ ئه‌ده‌بیه‌ی كه‌ ده‌كرئ به‌رانبه‌ر ئایین و به‌ها‌كاني میله‌تی كورد تاكه‌ی ده‌بی به‌ هاوپه‌یمانیه‌تی كوردی ده‌می خویان به‌ستن و نه‌توانن قسه‌یه‌کی حه‌ق بکه‌ن و هه‌میشه به‌وه‌ی نه‌وه‌ك ئاسایشی نه‌ته‌وه‌ی كورد بکه‌وئته خه‌ته‌ره‌وه، نه‌وه‌ك براده‌رانی هاوپه‌یمان نا‌ره‌حه‌ت بن، و نه‌ك به‌رژه‌وه‌ندی بال‌ای میله‌ت بکه‌وئته‌وه خه‌ته‌ره‌وه وه‌ك بلێی ئایین و موقه‌ده‌ساتی ها‌ولاتیانی كوردستان به‌شیک نه‌بی‌ت له به‌رژه‌وه‌ندی به‌لا‌كاني و لات.

له‌م رۆژه به دواوه ئیتر میلیهت پێویستی به راستی و شه‌فایهت هه‌یه، له‌گه‌ڵ ده‌رخستنی هه‌موو گه‌نده‌لیه ئیداری و مالییه‌کاندا میلیهت پێویستی به جو‌ریکی تری ده‌رخستنی گه‌نده‌لیه‌کان هه‌یه که درۆ و گه‌نده‌لیه فیکرییه‌کانی سه‌رکرده‌یه‌تی کورد هه‌یه ده‌بی میلیهت و جه‌ماوه‌ر باش بزانی که سه‌رکرده‌کانیان چیان ده‌وئ و بو‌چێ هه‌ول ده‌دهن و ئایا تا چه‌ند راست ده‌که‌ن له‌گه‌ڵ ئه‌و دروشمانه‌ی به‌رزیان کردۆته‌وه، ئایا چه‌نده ده‌بی متمانه‌یان به ئاسایش و پۆلیس و ده‌زگا‌کانی حکومهت و حزبی ده‌سه‌لات هه‌بی‌ت کاتی ئاوه‌ها بیر و هۆشیکیان لی ده‌وه‌شیته‌وه و ته‌نها بیر و هۆشیان لای پاره و پووله، هه‌ر گیز بیریان له سه‌ر خستنی ئایین و ره‌وشت و به‌ها بالاکانی کورد نه‌کردۆته‌وه.

ده‌بینین ئیسته وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ی نا دروستی هه‌ریمه دووله‌ته‌که که خه‌ریکی به لاتینی کردنی زمان و تیکه‌ل کردنی کو‌ران و کچانی کورد، و ته‌نها خه‌م و خه‌فه‌تیان زۆری ده‌رسی ئایین و ماندوو کردنی مندا‌له‌کانمانه به قورئان له‌به‌ر کردن بۆیه ده‌بی خویندنی ئایین هه‌لگیرئ له قوتابخانه‌کاندا، و چه‌ندان بیروکه و نه‌خشه‌ی شه‌یتانیانه‌یان بو‌ ئه‌و میلیه‌ته خه‌وتوو کیشاوه، بۆیه میلیهت ده‌بی وه‌ک چۆن داوای نان و ئاو و کاره‌با و ئاسایش ده‌کات ده‌بی داوی پاراستنی به‌ها و قیه‌م و موقه‌ده‌ساتیشی بکات، ئه‌م ئه‌رکه‌ش سانا نییه و ده‌بی لایه‌نه ئیسلامییه‌کان و زانیان و که‌سایه‌تییه نیشتمانیه‌کانی ناو په‌رله‌مان و ده‌ره‌وه‌ی په‌رله‌مان به گه‌رم و گو‌رییه‌وه بچه مه‌یدانی هۆشیار کردنه‌وه‌ی میلیهت و هاو‌لاتی و جه‌ماوه‌ر جو‌ش و خرۆش بدن بو‌ به‌ریه‌رچ دانه‌وه‌ی ئاوه‌ها بیروکه و دژایتییه‌ک که بکری‌ت به‌رانبه‌ر ئایین و موقه‌ده‌ساتی کورد له لایه‌ن هه‌ردوو حزبه‌ه‌لمانیه دژه دینه‌که‌وه.